

[Bertel Dahlgaard.]

Jeg har set nogle besynderlige udtalelser om, at vedtagelsen af foranstaltningerne overfor valutakrisen var udtryk for, at der herinde var etableret en fast flertalsblok. Udtalelserne synes helt hovedløse eller i bedste fald tankeløse, og det glæder mig, at det ærede medlem hr. Erik Eriksen ikke i sin elastiske tale i Odense henfaldt til den slags grublerier; det havde jeg nu heller ikke ventet af ham. Det, der er sket, er, at der er tilvejebragt et flertal for de foranstaltninger, der nu er gennemført. Ved første behandling af forslagene udtalte jeg, at det var folketingets pligt at undersøge, om tinget formåede at tilvejebringe fornøden enighed om foranstaltninger, som regeringen kunne tiltræde. Det er sket, hverken mere eller mindre. Derefter fortsætter folketinget sit arbejde i det ny folketingsår, og hvad dette så kan bringe, henligger i det uvisse. Det er indlysende, at hvis venstre og konservative fortsætter med blot at være passive tilskuere, må andre gøre arbejdet, men jeg forstod i går, at man atter har meldt sig til deltagelse i lovgivningen. Det synes imidlertid klart, at hvis venstre fastholder den linie i alle betydningsfulde spørgsmål kun at ville medvirke til, hvad de konservative vil sanktionere, da vil det få dybtgående indflydelse på udviklingen indenfor dansk politik fremover, en indflydelse, som jeg næppe kan tænke mig venstre et stykke frem i tiden vil finde ønskelig. Jeg kan heller ikke tænke mig, at det ærede medlem hr. Erik Eriksen vil være interesseret i, at alt for mange kommer til at tvivle på udtalelser, han har fremsat, og meninger, han har givet tilkende, og som har skabt forhåbninger til ham i adskillige frisindede kredse både i og udenfor hans parti. Men alt dette må vel klare sig inden så længe. Det radikale venstre vil i den kommende tid bidrage mest muligt til, at lovgivningsresultaterne kan komme til at hvile på et bredt grundlag.

Jeg tror iøvrigt, de tre sidste uger har indeholdt en gavnlige lære, som kan få betydning. Jeg tror, de har fået mange i befolkningen til at forstå, hvor nødvendigt det er, at der sker en vis nyorientering i dansk parlamentarisk liv. Jeg tror, at man ligesom i mange andre lande bør tilstræbe et bredt grundlag for en regeringsdannelse,

så der bliver større stabilitet i de politiske forhold. Det vil så atter medføre en højst tiltrængt nyorientering i befolkningen.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen har forlængst givet udtryk for den samme opfattelse og har taget denne sin opfattelse nu efter sin deltagelse i de sidste ugers mærkelige tildragelser; men det synes, som om gamle slagord endnu en stund skal være en hindring for en sådan nyorientering, og vi må så måske en tid endnu slide mindretalsregeringerne. Men så må man også i folketinget drage konsekvensen heraf og være positiv i sit arbejde og i den enkelte situation føle sin pligt til at skabe den samling, som er nødvendig, og som ellers under en regering på bredt grundlag kunne skabes gennem samarbejdet i regeringen. Har folketinget ikke evnen hertil, må vi under systemet med mindretalsregeringer forberede os på valg hvert eller hvert andet år, og det går ikke an, hvis man ønsker at forbinde begrebet folkestyre med en vis grad af stabilitet i statens styre. Folkestyret må kunne fungere, ellers bliver det før eller senere dømt.

Det ærede medlem hr. Erik Eriksen fremsatte iøvrigt i går en ejendommelig opfattelse af de parlamentariske forhold under en mindretalsregering. Det ærede medlem sagde, at det er regeringens ret at blive siddende, når den har et flertal *bag* sig. Jeg kan ikke tænke mig, at det ærede medlem har glemt, hvilken form for parlamentarisme der blev fæstnet i den grundlov, som det ærede medlem har underskrevet. Denne parlamentarisme går ud på, at det er en regerings ret at blive siddende, når den ikke har et flertal *mod* sig. Det ærede medlem har selv i fuldt mål nydt godt af denne form for parlamentarisme; hans regering havde virkelig ikke et flertal *bag* sig i de tre år fra 1950 til 1953; hans regering eksisterede alene i kraft af, at der under de givne forhold ikke fandtes grundlag for en ny regeringsdannelse til løsning af den opgave, der lå for. Efter min mening bør det ærede medlem hr. Erik Eriksen huske på dette og ikke tilbyde sig til en ny regeringsdannelse, før han ved, hvilken politik han vil føre, og hvem han mener at ville føre den sammen med. Som jeg allerede har sagt, tiltrænges der en afklaring i dette spørgsmål.